

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.19. Resurget frater tuus. Ratio est hæc multum efficax, qua nos ipsos in morte consolemur. Resurget frater tuus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

pelle à terne mortuam cordis adaugeas: quini-
mo illam, quam pateris, expelle, & cogitationem
tuam contine ne per varia discurrat, sed omnes
cordis tui compone discursus in sanctitate Dei:
Contine, & congrega cor tuum in sanctitate eius.
Sententiam admittit. Regit hanc mundum Deus
per causas secundas, quæ in omnibus à divina
dependent eius manu, de qua omnis earum vir-
tus procedit: ita ut tibi sit hoc supponendum,
quod virtus herbarum medica, præscripta Phy-
sicorum effectus venarum apertionis, fomento-
rum efficacia, iudicis prudentia qui in te profert
sententiam, advocati directio, procuratoris sedu-
litas, agentisque cura, & quidquid prudenter fit,
de Dei manu dependeat, magis quam de tua
dependet pomorum multitudo quæ paulatim in
vnum collegit. Ne per hæc aut illa (monet
Spiritus S.) Fili mi, tui divagentur discursus, cu-
ræque distraharantur, dicendo: si medicus atten-
deret, si sanguinem non extraxisset, si tale quid
applicasset, si studiis incubisset. Advocatus, si
iudex rem pro merito perpendisset, si procura-
tor suo muneri non defuisset, desine & similes
dimite cogitationes, ne cor tuum de hac vel
illa causa quævis affligas; cuncta hæc ad
divinam revoca manum omnipotentem: est
enim sanctus & te quærit habere sanctum, &
ad sui gloriam, quidquid enim tibi contingit ex
divina eius manu profuit, ipse hoc decrevit,
& in tuum permittit bonum quam potest ma-
ximum.

XXV. Hoc argumento consolabatur D. Hieronym.
filiam suam spirituales D. Paulam in morte
primogenitam filie suæ Blehillæ: erat enim Eusto-
chium filia minoreniis: erat hæc mater filiarum
suarum amantissima ut autem meritis illi lacry-
mas abstergeret, præclara multa illi proponit,
sed potissimum ne pluribus insistat vaga discursi-
bus, sed illi vnicè ait, inhaereat considerationi:
Deum esse huius operis auctorem: & quando-
quidem credat eum optimum esse, similiter cre-
dat illud sibi quam maxime convenire: & hoc
est (inquit ille) quod Psalmista Regius de Sanctis
cecinit animabus quod exultaverint præ gaudio
magnitudinem diuinorum confiteri iudicio-
rum: Exultauerunt filia Iuda in omnibus iudiciis
Domine, si Iuda confessio interpretatur, confitens
nævem omnis anima credentis est, necesse est ut qui
credere dicat in Christo, in omnibus Christi iudiciis
gaudeat. Hæc igitur sit vltima conclusio, Deus
hoc voluit: Deus hoc disposuit: Deus hoc de-
crevit: apage illud: si fuisse hoc: præterquam enim
quod hæc animo revolvens teipsum discrucias,

D. Hier.
Epist. 25,
Tom. 1.

§. 19. Resurget frater tuus. Ratio est hæc
multum efficax, qua nos ipsos in morte con-
solemur. Resurget frater tuus.

Gregoriè satisfacit Christus officio, quo ve-
nit in mundum, consolator cordium, dolore
nimio afflictorum absterfor lacrymarum,
medela tristantium atque plorantium. Sic ille
prædixerat per Iliam: Spiritus Domini super me Isai. 61. 1.
& c. misit me, ut mederer contritis cordi, ut consolaber
omnes lugentes Sion. Quam aptè dicere potest, Christus
quod referens hæc eadem verba, die dixit alte-
verit Iu-
ro: Hodie Scriptura ista completa est in auribus gentium
vestri. Et enim illo verbo, quod Marthe locutus consolator
est, & illam & omnes est consolatus. Ait Spiritus tor.
Sanctus non leve cordi dolore contrito esse sub-
levamen verbum consolatorum: Moror in corde Pro. 22. 25
viri humiliabit illum & sermone bene latifera. Lsb. 14. in
tur. ad hoc Christus descendit (ex sententia D. C. 50. Isai.
Hiero.) complens illud ad litteram Iliæ vatic-
nium: Dominus dedit mihi linguam eruditam ut
serm. 101.
sciam sustentare eum qui lapsus est verbo. Illud di-
ligenter attende (Sic D. Pet. Chrysolog.) nullum
esse

esse verbum cunctis magis consolatorium, quam illud: *Resurget frater tuus.*

H. Tristitia mortis maxima.

Nulla datur tristitia maior, præter eam quam adfert Mors: illa crenim ve supremum malum & omnium censetur esse terribilissimum: attestante Philosopho: *Omnium terribilius, terribilius est mori.* Ex altera verò parte, nullum est malum magis commune: quandoquidem scimus hoc etiam posse neminem: *Quis est homo qui vivet & non videbit mortem? Vitium est omnibus hominibus semel mori.* Proinde nulla est calamitas, cui magis sit necessaria consolatio. Inter omnia lenimenta ab ipsis Philosophis totaque sapientia humana inuenta, nulli, nec omnia simul ad hoc vitium possunt accedere: *Resurget frater tuus.* Hoc argumentum sequitur D. Hieronymus amicum suum intum consolaturus Heliodorum Episcopum in obitu Consobrini sui chaulsimi Neopojani: factum autem nullam esse materiam, cui sic infunderent subtilissima & elegantissima Philosophorum ingenia, quam vi libros conferberent, in quibus & argumenta & rationes producerent, quibus tam ipsos qui moriuntur, quam illos, quibus eis sunt affinitate coniuncti, consolarentur.

III. Philosophi multa scripserunt de consolatione lugentium mortuos. Epist. 3.

Grantor Philosophus Academicus discipulus Xenocratis librum conscripsit consolatorum Hypocleti, ut eum demulceret. In morte filie suæ desideratissimæ, quo similiter usus est Cicero in morte filie suæ. Plato varios de hac materia tractatus edidit, & quamvis liber primarius sit perditus, quem conscripsit, *De morte*, ut refert Diogenes Laertius, supersunt tamen quos inscripsit *Phædon* & *Axiochus*. Clytomachus Philosophus Carthaginiensis discipulus Carneadis Cyrenæici librum edidit celeberrimum: *De consolatione*, cuius meminit Cicero tertio Tusculana. quæst. & ipse Carneades diversas exarauerat epistolas consolatorias de eodem subiecto Ariarato Regi Cappadociz. Passidinius Syrus Zenonis discipulus, magister Ciceronis, epistolas & integros libros de eodè cõposuit argumento. Ad hoc (sic D. Hier.) adduntur multæ, varix, & diversæ sententiæ, quas in casibus particularibus protulerunt viri, ut doctrina ita sanguine illustres, nobilissimi Duces Romani & sapientes eminentissimi. Pericles, Xenophou, Horatius Pulullus, Lucius, Paulus Æmilius, & his inferere possemus Maximos Catones, Gallos, Pisones, Brutos, Scænos, Metellos, Scænos, Marios Crassos, Marcellos Amphidios, quorum dicta, actaque præclara in mortibus, sic referente Cicero

ione mundus admiratus est universus.

Sed omnes illæ rationes, discursus, & sententiæ minoris erant leuaminis, & medelæ insufficientis: quinimo omnes simul iunctæ nullum poterant medelam adferre adeo perfectam, ac si perat. breuissima hæc verba Salvatoris, *Resurget frater tuus*; his enim animos delinibat Apostolus corinthiorum Thessalonicensium, & in ipsis omnium nostrum, quatenus intelligamus, illos qui moriuntur non in omnia sæcula perire, nec eorum nos iacturam pati in sempiternum; nec tu filij tui, nec alter parentis tui, nec mulier viri, nec frater fratris in perpetuum priuabitur consortio; verè namque ac realiter resurgent, illosque in vita æterna, si boni fuerimus, recipiemus. *Nolumus 1. Thessal. vos ignorare fratres de dormientibus, ut non contri. 4. 12.*

*Remini Ge. quia mortui qui in Christo sunt resurgenti Ge. itaque consolamini inuicem in verbis istis: hoc argumentum ita studiose prosequitur D. Ambrosius ut ad comprehendendum omnem Philosophorum doctrinam, & Epitomen conscribendam eorum, quæ in hac materia vel dixerunt vel scripserunt, librum illum composuerit diuinum, quem prænotauit; *De bono mortis, Serm. tot;* quem similiter titulum, ut notat Diuus Petrus Chrysologus plures etiam Philosophi libris suis de hoc argumento conscripsit indiderunt.*

Postquam autem Doctor hic eximius, illam proposuisset questionem, utrum mors referenda sit inter bona nostra sortisque optimas; an verò inter damna, atque infortunia: & iam utramque partem summa sapientia pariter & elegantiã Vita hæc ventillasset: tandem concludit cum vita talis sit, misera qualis post peccatum esse conspicitur, inter nos fugienda, ita mala merito est referenda, & mors inter mortis est sortis optimas: est etenim felicitas maxima vitanda, tam finire tot calamitatibus, infirmitatibus, dolibus, pœnis, angustis, & corporis & animæ repletam necessitatibus. His conformiter tria Tres ponderat ex Philosophis & sapientibus dignioribus, ut contritis corde in mortuorum calu Philosopho moderentur. Primò: hac se solabantur ratione: phorù ad mortem omnibus esse communem, & si solatio solamen sit socius in pœna, multò magis erit omnes ha-lugentiù bere: quotquot mundus vidit videbitque mori. Mors tales: vnde frequens hoc erat illis proverbium: est omnia. *Ad mortem nascimur: hac nobis pensione vita nibus conceditur, quod si non hodie, eras vita terminabitur: (sic scribente D. Hierony. de hoc argumento) seipsum consolatus est Anaxagoras Philosophus fama notissimus, cui cura mors filij sui Heliodo-*

IV. Sed hoc

V. fugienda

VI. repletam

VII. ponderat

VIII. dignioribus

IX. phorù ad

X. solatio

XI. terminabitur

XII. philosophus

nuntiaretur immatura, ne in minimo turbatus, respondit: *Sciebam me genuisse mortalem.* Seneca, quando morte quendam suorum perdebatur amicum, hac ratione mentem suam demulcebat afflictam: *Mibi amicorum defunctorum cogitatio dulcis ac blanda est: habui enim illos tanquam amissurus.* hoc erat commune solamen (ex D. Petro Chrysol.) *Mori natura est, nobis vixerunt veteres, vinimus nos futuri: suscipe voluntarius, ad quod vgeris inuitus.* Secunda ac principalis ratio solaminis hac erat huius vitæ referre calamitates, sunt enim tot tamque continuæ, & cuilibet arati perpetes, vt ille iure merito felix sit habendus, qui ab illis per mortem sekinus eripitur: quapropter hanc mori definitione assignabant: finis est laborum, infirmitatum, penarumque terminus: per illam etenim cunctæ finiuntur. Considerat omnem hanc exaggerabant ex infortuniis huius vitæ, quæ nihil aliud est, quam eorum quædam collecta sententia, ita vndeque repleta, vt nullam noveris miseriam, quæ in hanc non confluat: vnde optimè quadrat illi symbolum apud Philosophos Græcos & Latinos usurpatum: *Lerna malorum;* de quo tractat auctor adagiorum Latinorum & Græcorum Paulus Mantius, erat autem Lerna (ita Strabo.) Lacus in capto Argivæ & Miceatibus communis, cui sordes omnes & immundities iniiciebant & vndequeque inflebant. Tu perpende quanta sint mala quæ omnia in nostram confluant vitam: cæcitas, surditas, paralytis, infirmitates, paupertas, fames, defatigatio, calamitas, sollicitudo, timor &c. hisce potius vita non est appetenda, nec fors bona illa sui: imo bona est illam terminari: cum per illam cuncta finem accipiant infortunia, his conformiter (ait S. Doctor oratione de fide Resurrect.) multa dixerunt, quæ absq; vilo dubio sumpserunt ex libro quem Salomon inscripsit Ecclesiastes: etenim frequentiora fuerunt illa furta doctrinæ Sacre Scripturæ, quibus illi se sapientes ostentarent: vnde illud Salomonis videtur: *Laudavi magis mortuos quam viuentes, & sedesoyem viroque iudeam qui necdum natus est, nec vidit mala quæ sub solo sunt.* Hinc hauserunt illud à quibusdam institutum, vt dies natalitiorum cum lacrymis dies verò mortis cum gaudio celebraretur: quidam enim illis diebus sibi caput coronabant, alij vestes inducebant cultiores; alij domi suæ festa celebrabant conuivialia: de quibus in historicis plurima reperitur.

His duabus rationibus tertiam iungebant se-

laminis quæ ex secunda sequitur: dicebat enim *Vt nedom lugendum non esse in morte, sed exul. 3.* In mortandam, eo quod qui moriebatur, vitam deserere te te transferet bonorum cumulum; & ad aliam vitam, intransit bonorum cumulum; & ad aliam vitam, intransit bonorum cumulum; & ad aliam vitam, intransit bonorum cumulum. hoc autem plus vel minus dicebat: quæ iuxta minus lugendum, rem vel maiorem lucem ac cognitionem, quam habebant de altera vita, quam non nulli habuerunt ex consortio cum Sacerdotibus Dei, & frequenti S. Paginae lectione, hinc (teste Dmo Liberto Ambrosio) Socrates morti proximus non modo capto, & diei gaudebat: quia *Festinare se dicebat ad suos.* illos Deos ad illos optime viros. quod ipsum Platonem VII. to plenius exarant, de ipso loquitur: etenim hoc mortis suæ lætus sperare se dicebat breui cōtutur in spectum Ducum illorum Vlyssis & Palamedis, morte quos fama ubique se: erat esse notissimos. Eadē Philoductus ratione vir ille nulli postponendus Cirophilidas Arcadiensis in extrema illa hora maximo videbatur gaudio dilibutus dicebat enim mortis in illum transmigrabo locum, in quo inueniam, & medius quiescam inter Philosophos cum Pytagora, & inter Poetas cum Homero. De nobilissimo Senatore Marco Lucio Lepido & maximo Consule Attico Pomponio aliisque eiusdem primæ notæ magnatibus refert Alexandr. ab Alexandro hoc summa sollicitudine, suis Lib. 8. genitum nulle familiaribus, vt illis merentibus nullas effunderent lacrymas, non pulsis induerentur, non signa darent tristitiæ, quinimo generalia festa instituerent, & summa exequias exultatione celebrarent, quia per mortem suam ad aliam migrabant vitam multo meliorem, ad camporum delectamenta Elysiorum, ad Deorum societatem, ad bonorum omnium, quos mundus transtulerat, acceptam lætamque felicitatem. Gentilis huius quis non admiraretur rationem, falsa fide fundatam, & heu quanta nobis confusio qui immoderate sic luctu nostrorum lugemus mortem amicorum qui tamen pia credimus fide quod vitæ hanc deseruerint vt æterna possent gaudere: hoc enim fides nobis explicat certissima.

Apta sunt hæc (inquit D. Ambrosius) aliaque VIII. talia dolorem lenimenta; sed quod lacrymas Omnia abstergit, tristitias serenat, aliaque omnia, quæ hæc, lecuque fuerunt vel esse possunt, antecurrit, ipse sum est, quo Dominus Marcham demulcet ma- superat: stitissimam: *Resurget frater tuus.* Mattha, ne cre- *Resurget* dideris te omnimodè perdidisse fratrem tuum, frater ne tibi persuaseris, quod abierit, vt nunquam tuus, rediturus appareat, sed hoc tibi certum sit, & indubitatum,

Seneca.

D. PETER. CHRYSO. Serm. cit. a. Vita calamitas

Columna 186. E. 3. Geograph.

Ecl. 4. 2.

IX. Hoc Iob scriptum solatur Iob 19. 25. 2. Mach. 14.

debitum, quod illum denuo conspectura sit: etenim à mortuis resurgit rediuius: hoc erat argumentum quo Iob in medio tot umbrarum metis se sola atur. Sic quod Resurrexerunt sum. Et in nouissimo die de terra surrexerunt sum. Et in carne mea uidebo Deum etc. Hoc ipsum animum addidit infracto illi uito nobili Raziæ, de quo refert Spiritus S. quod pro gloria Dei distractus mediis uiscera sua sparsa collegerit: & eaque in ipsos Dei inimicos coniecerit: vitæ Dominum inuocans, clarè protestatus: quod si illa cum dolore perderet, non vulgari eadem esset recepturus cum extremo gaudio iam à mortuis resuscitatus. Hoc tormentis contriti sibi medebantur Machabei, dum à sacrilego Rege Antiocho ad cruciatum damnantur immanissimos, quorum unus sic Regem constans fide hæc plenus alloquitur: Tu quidem sceleratissime in presentia uita nos perdis, sed Rex uita defunctus nos pro suis legibus in æterna uita resurget: et nos suscitabit. Eiusdem propositione rationis inuicta mater animosus animabat filios animosior, ò pignora mea, non hoc no. affligat, non conuulset huius vitæ iactura, Dominus etenim, qui uobis illam concessit primam, eandem restituet integram, & sine labe gloriosam: Sed enim mundi Creator, qui formauit hominum naturam etc. iterum cum misericordia reddet, & uiam sicut nunc uos maris despicitis proprias leges eius. Quid plura? ipsos hæc ratio martyres exhilarant, ait D. August. cuius uerba mutatus est uenerabilis Beda: taliter enim morti se, uitamque finire considerabant, ut pariter intelligerent, illam se denuo recepturos cunctaque corporis membra sic ut nec illis uel uincus capitis capillus sit defuturus. Quid mihi deest si membra mea dilaceret inimicus, quando capillos meos Deus dinumerat? exhortans Martyres Christus ne ab inimicis persecutoribus formidarent, capilli inquit capitis uestri omnes numerati sunt. In c. 8. ep. ad Rom. Quid uero timedo damna membrorum, quando securitatem accipio de numero capillorum? Hoc animo reuolue(monet te D. Augu.) hoc etenim corpus cui ualedicis, cum uita restituet multo perfectius, usque ad minimum capitis tui capillum: Carnem tuam usque ad numerum capillorum reddet tibi. Hac spe solabantur Propheta populum nominatum autem Hæzias, quem Spiritus S. consolatorem inscribit, eo quod Spiritu diuinaque luce præditus Christus præuiderit mylitem a. ab eius uirtute, usque dum uenturus sit mundum iudicaturus; & certa protestatione futuræ resurrectionis afflictos solabarur non minus.

X. Pariter & Machabei corumque mater. 2. Mach. 9.

XI. Nec non ipsi martyres. Ser. 48. de Sanctis qui est 4. de maribus. In c. 8. ep. ad Rom. D. Aug. v. 5. Ser. 4. de uerbis Domini 6. 4. To. 10.

XII. Insuper & omnes iusti.

meo Spiritu magno (sic Salomon) uidit ultima. Et Eccl. 43. consolatus est lugentes: usque in sempiternum. ostendit. 27. di. sumra. Si namque uatem hunc attentè consideraueris, intelliges, quod per hoc iustos demulceat morientes ipsi Dei nomine uaticinans: consolamini: non enim moriemini, ut semper moriamini: nec corpus hoc deponitis, quasi nunquam illud receptum: imo potius hoc ipsum perfectum recuperabitis, & mox illa, quæ modo vos prosterne videtur, ipsa vincetur, & si nos modo prosterнат, in ipsam postmodum victoria conturgetis illustriori: hoc Apostolus Paulus intelligit Prophetam insinuasse, uerbis illis quibus electos Dei delinit, iuxta Septuaginta: Adorpta est mors in victoria: quod nostra uulgata legit: Precipitabit mortem in sempiternum, & illud quod statim addit: Uenite mortui mei, interfecisti mei resurgem: exerge seim: Et laudate, 19. qui habitatis in puluere: quia eos tuos etc. Uade popule meus, intra in cubicula tua etc. O serui mei desideratissimi, quorum aliqui morte discedunt naturali, alij uero uolenta: sumite animos, & exultate, etenim reuiuiscetis, & perfecta elurgitis salute: sicut ille qui dormiens resurgit à somno, quando matutina exoriente luce excitatus, euigilat: nobis enim superueniet lucis ros uisibilis, hoc est: ros lucis. Quam uentus redit sol flores ardentissimos, quando plena luce illi irradiat: illos licet conspiceret occidente sole ad uesperam maridos, inclinatos, deciduos, & quis forsitan dixerit, eos elanguisse: sed dento illis ros maritimus si pernicidit, illos reparans & qualitatem infundens uiralem, qua solia reparantur, uidenturque uenustiores sic & uos charissimi mei non hoc animum per te reat, quod mors uos prosterнат, quod sepius hro condeudi estis, quasi extra mundum eliminati: illud intrate animosi, non enim in sempiternum in coelestra iacebunt corpora: licet prægrandi lapide contegantur: etenim dies orturus est, quo uita Dominus adieit, illam suis quam perdidit uiam, corporisque membra restauratus: Uade popule meus intra in cubicula tua claudite ostia super te: ecce enim Dominus egredietur etc. In regione illa, in qua gemma de mari profundo euantur: cernit pater filium suum a uas ingredi amarissimas, profuso mari absorptum: non illum deplorat: non seipsum alligit: etenim sperat, quod si intrauerit, non ea mente intrauerit: ut ibidem submersus interiret, factus elea piscium: sed quod breui sit egressurus, corpus aduersa suum gemmis onustum pretiosissimas. Contemplatur Propbeta Hieremias formosissimam.

Isa. 25. 32.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

Isai. 26.

XIV.
His Ra-
chel ad-
iungitur.
Hiera. 3.
15.

ssimam Rachel, (cuius nomine terram intelli-
git Betlehem) lugentem : cuius tanti erant sin-
gultus, vt aërem ipsum, vsque ad nubes penetra-
rent, omnemque procul à se repelleret conso-
lationem: *Vox in excelsis audita est lamentationis,
luctus, & fletus: Rachel plorans filios suos. Mæ-
roris autem hæc causa erat: quòd filios suos,
charissima pignora, SS. innocentes plangeret oc-
culos, quos iam consumptos esse sibi persuade-
bat: vnde tam immoderato se luctu afflixit, vt
nullam admitteret consolationem: Et noluit con-
solari: quia non sunt. O Rachel sole formosior, sed
mater afflictissima: consoletur, (ait Propheta) &
anima: quior esto: hos enim filios, quos tibi cer-
nis mortisque auferti, restitutos tibi gaudebis
vivos, sanos, speciosos, lætitiæ gaudiisque sub-
sistentes: *Quiescat vox tua à ploratu, & oculi tui à
lacrymis: ait Dominus Dc. reuertentur filij tui de
terra inimici, & est spes in nouissimis tuis & re-
uertentur filij ad terminos suos: quid gemitibus af-
figeris, & Domina, quòd Rex filium tuum sibi
assumpsit: cum hoc non faciat, vt illum occi-
dat, sed vt diues & honorificis ditatus titulis
magnisque reuertatur? hæc sunt, ita hæc sunt
verba ad solamen efficacia.**

XV.
Et Yates
Zacharia-
rias.

Plangebat amarè nimis Propheta Zacharias
euerisionem Hierusalem, quam conati fuerant
hostes insensibilis extremis euertere angustijs,
& duplicetis dirute vitibus: narrat autem ac-
cessisse Angelum, qui mœstum eius animum
verbis solabat: sic vt illa lacrymæ
abstergerentur, & solis instat splenderet: alacrior
Angelus, qui loquebatur in me verba bona & con-
solatoria, quid tibi dixit: nihil esse mirum in ter-
ram corruisse ciuitatem de terra compositam:
non enim de patietibus ex terra congelis spe-
randum est quòd in æternum sint duraturi, ne-
quaquam: sed ne sterneris, amice, reuertetur enim
Dominus, & ciuitatem hanc misericordiâ reple-
bit opulentâ: diruta eius reedificabit, & excitabit
ad perpendicularum pulcherrimam, & hoc tibi
mea voce denuntiat: *Hæc dicit Dominus: reuertar
ad Hierusalem in misericordiâ, domus mea ædifi-
cabitur Dc.* Hoc lætote charissimi Dominum
aliquando reuersurum: est enim vir ille nobilis,
de quo ipse in parabola de talentis, qui reuer-
tur accepto regno, & domum hanc tertenam,
quam diruerunt infirmitates & pediculi ingui-
nales reedificabit: *Saluatorem expectamus Domi-
num nostrum Iesum Christum, qui reformabit cor-
pus humilitatis nostra Dc.* Hoc igitur est legiti-
mum, verumque solamen.

Philip. 3
20.

Quocirca D. Hieronymus vt a micum suum

Heliodorum Episcopum ex morte Confobrii XVI.
sui Nepotiani solaretur attristatum, siquidem in Eadem
principio facundissima sua eloquentia, etat enim ratione
in omnibus libris, & scripturis Philosophorum, D. Hic.
& historijs famosis gentium veratissimus, il- Helio-
lum horum doctrina & exemplis demulceret, dot. & R.
hac tandem Domini ratione concludit: *Praestet Ambrosio-
fides in nobis, quod illis exhibuit infidelitas: quaiam- solores
mus Christum auctorem fidei, & confanmatorem, Valenti-
dicentem, resurget frater tuus. Iisdem verbis de- niani ac
linquit D. Ambrosius sorores Imperatoris Valen- seipsum
tiani ob eius mortem luctu consumptas; hoc solatur.
scitote, matronæ nobilissimæ, non illum in sem- D. Hic.
piternum perdidistis: *Tempus est quando enim re- Tom. 1.
cipietis viuam, resurget enim & iterum viuet.* De D. Ambros.
seipso refert idem Ambrosius in oratione fune- Tom. 3.
bri fratris sui Satyri tantam se passum fuisse
mentis acerbiter, vt nullam inueniens conso-
lationem, libros euoluerit & argumenta Philoso-
phorum, qui praeclarè de hac scripserant mate-
ria quimmo vt mortuissimo cordi suo moderetur,
ipsemet librum conscripsit: *De bono mortis: in
quo testatur nihil animum eius lenire potuisse,
donec illa verba Saluatoris perpenderet, quæ
quasi sibi dicta ruminabat: Resurget frater tuus.
Quocirca se scripsisse fatetur elegantem illam
declamationem? De fide resurrecti.* Huic adiun-
gatur comes D. Gregorius Nyssenus charissimi
fratris sui Dni Basilij Magni lugens obitum:
quamuis enim tractatum ipse scripsisset, illos
acriter reprehendens, qui fratrum, parentum, vel
amicorum trilem lugebant abscessum, quem
praenotauit: *De dormitionibus.* Ijs vltis rationibus,
quas ad hoc erudi a iuggerit Philosophia: om-
nes nihilominus, vt fratrem videt mortuum, nul-
lum ei potuerunt adferre solatum: donec illi
occurreret: *Resurget frater tuus,* quibus confor-
miter verbis loqui cepit cum sorore sua S. Ma-
rina, de resurrectione, in qua amicos nostros
fratresque recuperabimus; atque de his, quæ
cum illa egit, celebrem composuit homiliam:
De resurrectione & animæ. Hoc igitur vnicum
est leuamen, quo Christus Martham in spem
erigit & in ipsa omnes illos, qui illorum desente
obitum, quibus bene afficiebantur, aut affinitate
iungebantur.*

§. 20. Magister adest. Omisit Maria consolatoribus onerosis, ad Christum accurrit: ipse vero tres e didit actus mysteriosos: in fremuit, turbavit seipsum, & fleuit.

60
Serm. 6. 31

Respondet Martha, sic D. Petrus Chrysol. signis vebisque medicæ fidei in eo quod Dominus volebat operari: Domine iam & ego illud noueram fratrem meum in die iudicij resurrecturum: cui Dominus, vt illam in fide & erudiret & solidaret quam de diuina sua persona eam habere conueniebat; ego sum, inquit, resurrectio & vita & qui credit in me licet mortuus fuerit uiuet & quicumque uixerit & in me crediderit non morietur in æternum.

Doctrina his uerbis comprehenditur adeo profunda vt nec ipsi Seraphim illam possunt perquirari, nec nos similiter, vt eam pro merito perpendamus, postquam Martham iam instruxerat, de dolore seiscitatur sibi charissima, quæ confestim ad eam cucurrit illi ad aurem insusurrans: euge soror, magister adest, & uocat te, erat autem Magdalena in cubiculo tori nobilium Hierusalem cetera circumcincta, qui illuc conuenerant, vt contrita corde sororibus condolereat & mederetur: *Erat cum ea in domo & consolabantur eam.* Quamprimum magistri intellexit aduentum, surrexit cito & nemini locuta presentium cucurrit, uelut icta spiculo cerua, prodijque foras obuia Saluatori. Videtur quod contuli fuerint qui eam uisitabant, quod eos sic infalutatos desensisset, & non tantum propter eam, quantum ad excusandum suam confusionem, mutuo colloquebantur: heu miseram marionam; indubie cor illi transfurebatur ex acerta nimium itarris sui mortis memoria, eamque sic dolor uicetauit: vt eam surgere coegerit, nec locum loquendi concedens eam ad fratris sui sepulchrum compulerit, vt ibidem lacrymis uacet morens uerberimis. Mos erat (si Terulliano credimus cum Pamela), vt cognati & amici saepenumero ad monumenta recurrent defunctorum, ibique mortuos lugerent, & quædam proferrent suffragia, quibus modo non licet immorari.

Li. de res. anima c. 4
nu. 19. fol. 127.
I. Iudæi consolatores onerosi.
Iob 16. 2.

Heu vos miseris, quam euidenter ostenditis onerosos omnes uos esse consolatores, de quibus sic Iob: *Consolatores onerosi estis uos: si namque uerba ueltra consolatoria essent, non crederetis*

quod Maria illa percipiens, cor haberet dolore uulneratum aciori, uoualque illa profunderet lacrymas: nec diceretis, *Quia vadit ad monumentum, ut ploret ibi.* Quam graues illi sunt consolatores qui uerbis suis renouant lacrymas easque eliciunt uerbiores. Tales sunt homines, præsertim illi quos hodie patimur, qui non nisi quatuor uerba ore proferunt in signum miserticordiæ & doloris sui, sic ut ad cor uique non peruadant: minoris enim refert illis quæcumque re-torqueat calamitas, nisi in quantum ad illos hæc pariter perueniat. Pende quinam illi consolatores, qui se miseros simulant & dolere mor-tem ferre Lazari, & dum eum uiderunt resuscitatum & ad uitam reuocatum, eandem illi aufere sunt machinati. Vinum interim cre laboratur: celebant enim, quod illis esset obstaculo, in suis contra Christum præuentionibus: ecce quomodo de eius resurrectione gauisi sint, insuper quæ paruo dolore mortem eius tristes pertulerint, tales sunt mundi consolatores, quid non alter sepe sepius reperit, pariter me dolo reuoluerit, ino-que compertior infortunio, & ne uel hili hoc facit, quod ipsum patet, quandoquidem si te iam prospera gaudentem uideat fortuna, infremat, ubique eam uelit adimere, & si gaudio non modo delibutum, cor sibi corrodant æmulus. Por-tio Magdalena sanctissima, sanctam esse à debito Magda-non exulat uirbanitatis, & tu in illa adeo uersata sena pro-nullam posses discessus tui dare rationem turbauit vt adeo principali uoueris (inquit D. Chylostom.) banitas. quod si in uirbanitate docta profecerit, non minus celesti studuerit philosophia: *Erat mulierem rectè philosophantem,* præclaram hic exploro philosophia tam ex parte eius quam parte Deis ex parte eius, etenim diuinam illa cognoscebat altitudinem, in cuius præsentia, nulla est mortalium omnium celsitudo; & amplius ipsa intel-ligebat quod diu Deu uocat, non est cui homines re uereamur, nec eorum gratia uel puncto quidem temporis remoremur, per hoc optimum sumpsit initium eius uera conuersio: ut enim (sic notat D. Gregorius) audiuit quod Saluator in Ho. 33. in domo Pharisei ad mensam recubisset à quo Euang. fuerat inuitatus, ilico intravit eum eua situra, nec ipsos inuitatos erubuit, ac si presentes non ad-fuissent.

Quis forsitan admiraretur præceptum Saluatoris suis traditum discipulis ad prædicandū mis-de non sis, vt tantā nimirum diligentia proficisceren. salutando tur, vt nec puncto quidem histerent, obuios salu. explicatur, *Neminem per uiam saluaueritis.* Hoc idem tur. manda. Luc. 10. 4.

III. Christi præceptū de non sic de non saluando tur. manda. Luc. 10. 4.